

JIŘÍ JUST

Biblický humanismus Jana Blahoslava

Překlad Nového zákona
z roku 1564/1568
a jeho kontext

HISTORICKÝ ÚSTAV
PRAHA 2019

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
1. Přehled vývoje bádání o Blahoslavově překladu Nového zákona	15
1.1. Předkritické bádání a první fáze národního obrození	15
1.2. Počátky textově kritického průzkumu a biblické studie Jaroslava Konopáska	20
1.3. Blahoslavův překlad ve 20. století a na počátku 21. století	35
2. Jan Blahoslav a jeho překlad	49
2.1. Curriculum vitae a zahraniční studia	49
Goldberg	56
Leucorea	58
Albertina	64
Basilea	69
Charakter Blahoslavova vzdělání	79
2.2. Dobové překladatelské teorie a biblický humanismus Jana Blahoslava	83
<i>Gramatika česká</i> a jazyk Blahoslavova překladu	93
Biblický humanismus Jana Blahoslava	99
2.3. Blahoslavův překlad Nového zákona	108
Blahoslavův Nový zákon z hlediska knihovědného a jeho ikonografie	118
3. Dobové edice biblického textu – Blahoslavovy předlohy	155
3.1. Otázka řeckého textu a Erasmus	160
Erasmův Nový zákon, Anotace a Parafráze	168
Jiná vydání řeckého textu a jazykové pomůcky	173
3.2. Latinské překlady	175
Vulgáta	175
Bible curyšská (1543)	178
Překlad Sebastiana Castelliona (1551)	181
Bible Francisca Vatabla	187
Překlad Theodora Bezy	189
Jiné latinské předlohy a překladatelské pomůcky	190
3.3. Překlady do vernakulárních jazyků	193
Rukopisy českých biblických překladů	193
Bible pražská (1488) a Bible kutnohorská (1489)	195
Bible benátská (1506)	196

Nový zákon Mikuláše Klaudyána (1518)	196
Nový zákon Lukáše Pražského (1525)	197
Plzeňský Nový zákon (1527)	198
Bible Severinova (1529 a 1537)	199
Nový zákon Beneše Optáta a Petra Gzela (1533)	201
Bible a Nový zákon Jiřího Melantricha z Aventina	203
Německý překlad bible Martina Luthera	204
Polská Bible brestská (1563)	206
Nový zákon Primože Trubara (1555–1577)	209
Závěr	213
Příloha	217
Ukázková edice Blahoslavova překladu Nového zákona	217
Bibliografie	227
Rukopisy a prameny archivní povahy	227
Biblické tisky	230
Jiné tisky do roku 1800	255
Edice	260
Sekundární literatura	264
Zkratky institucí, edičních řad a referenční literatury	291
Summary	295
Rejstřík biblických míst	303
Rejstřík jmenný	305
Rejstřík místní	313
Původ obrazových příloh	317